

**Dictamen
del CESB
sobre l'addenda
al pacte per a l'ocupació
de qualitat
a Barcelona 2008-11**

Índex

I. Antecedents	55
II. Contingut	55
III. Valoracions	56

I. Antecedents

El 22 de maig de 2008 els agents econòmics i socials de Barcelona - CCOO del Barcelonès, la UGT de Catalunya, Foment del Treball i PIMEC – l'Ajuntament de Barcelona i el Servei d'Ocupació de Catalunya signaven el Pacte per a l'ocupació de qualitat a Barcelona 2008-2011. Aquest Pacte ja va ser valorat positivament pel CESB en el seu Dictamen sobre les polítiques actives per l'ocupació 2009 de l'Ajuntament de Barcelona.

La signatura del Pacte es va dur a terme en un moment de desacceleració de l'economia a escala mundial i importants reajustaments en el mercat laboral del nostre país. Des d'aleshores, la conjuntura econòmica ha empitjorat i ens trobem en una fase de recessió que fa imprescindible mesures per a la reactivació de l'activitat econòmica i per a la inserció laboral dels demandants d'ocupació.

El Consell Econòmic i Social de Barcelona en la seva Declaració sobre les repercussions socioeconòmiques de la crisi a Barcelona, instava a aprofundir en el diàleg social i institucional per al disseny del model socioeconòmic de Barcelona i apostava pel Pacte local per a l'ocupació de qualitat com a instrument idoni per ajudar a definir les estratègies i mesures de la política de desenvolupament econòmic de la nostra ciutat.

Davant el nou context econòmic i social, els signants del Pacte han considerat adient fer una renovació del Pacte per a l'ocupació de qualitat a Barcelona 2008-11 que va concloure amb la signatura d'una addenda al Pacte el passat 28 d'octubre de 2009.

II. Contingut

L'addenda al Pacte per a l'ocupació de qualitat a Barcelona 2008-11 consta de tres apartats:

- Antecedents,
- La renovació del Pacte per l'ocupació de qualitat a Barcelona 2008-11,
- Nous acords del Pacte per a l'ocupació de qualitat a Barcelona 2008-11.

A) Antecedents

Com a fet remarcable es destaca que, malgrat el context de crisi, el Pacte ha engegat totes les seves mesures d'actuació, presentades al mes de gener de 2009 en el pla d'acció dotat d'un pressupost de 22 milions d'euros, del que a setembre de 2009 s'havia executat un 85% i s'havien atès a més de 61.000 participants.

Els antecedents esmenten que la Comissió de seguiment va ser ampliada al gener de 2009 amb la participació, com a observadors, de tots els grups polítics municipals, i que als grups de treball van ser convidats altres organismes i institucions de Barcelona.

Així mateix, especifiquen que, davant el nou context econòmic, en el plenari de l'Ajuntament de 24 d'abril, l'alcalde de Barcelona va convidar als signants del Pacte a fer una relectura del Pacte i a valorar les propostes després d'un any per fer balanç i intensificar-les en el futur.

B) La renovació del Pacte per a l'ocupació de qualitat a Barcelona 2008-11.

Les institucions signants del Pacte assenyalen sis punts en què coincideixen:

1. El Pacte és un bon instrument per a la planificació i concertació d'actuacions en matèria de polítiques actives d'ocupació i activitat econòmica per a la ciutat de Barcelona.

2. El Pacte ha permès obrir nous canals de comunicació i col·laboració entre els principals actors de les polítiques actives d'ocupació i ha impulsat iniciatives pioneres d'atenció als nous aturats.
3. El Pacte ha potenciat la col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.
4. El Pacte vol esdevenir una taula permanent d'anàlisi i acció davant al situació de crisi econòmica en la que estem immersos i es considera oportuna l'ampliació del Pacte amb l'adhesió de tots els grups municipals presents a l'Ajuntament.
5. Els reptes econòmics i de competitivitat identificats en el Pacte signat el maig de 2008 poden mantenir-se, però es considera prioritari posar l'accent en les mesures concretes de suport a les persones aturades i a la reactivació de l'activitat econòmica
6. Finalment, es considera que la renovació del Pacte suposa una oportunitat per impulsar una major capacitat de decisió concertada sobre les polítiques actives d'ocupació i d'activitat econòmica a la ciutat de Barcelona.

C) Nous acords del Pacte per a l'ocupació de qualitat a Barcelona 2008-11

La renovació del Pacte per a l'ocupació de qualitat a Barcelona 2008-11 es basa en vint-i-tres nous acords, reafirma la vigència dels reptes i mesures acordades de l'anterior i emmarca aquests nous acords en la necessitat d'encarar el nou context econòmic actual.

Així mateix, es vol reforçar el sentit estratègic de disposar del Pacte com a instrument de diàleg i concertació social i econòmica. Per una altra banda, es reconeix la necessitat d'impulsar els mecanismes estables entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona per al desplegament de polítiques actives d'ocupació i de desenvolupament local.

A partir d'aquí, es defineixen accions per reforçar algunes de les mesures de l'anterior pacte, en la línia de donar solucions als treballadors dels sectors afectats per la crisi, els autònoms, els col·lectius més vulnerables, persones aturades, jovent, etc.

Altres instruments i dispositius destacats són: promoure la vinculació de les eines i plataformes d'oferta i demanda laboral, desenvolupar un recull únic amb tots els recursos d'orientació professional i recerca de feina, de formació per a l'ocupació i de millora professional i de suport a l'emprenedoria.

S'aborden també mesures de caire més estratègic com treballar de manera conjunta accions de dinamització i competitivitat del teixit industrial; dissenyar un pla d'acció per al foment del desenvolupament econòmic de proximitat als barris de Barcelona, impulsar el sector del comerç i del turisme, desenvolupar un pla d'alfabetització i capacitació digital, potenciar la formació professional avançant cap a la integració dels tres subsistemes, i impulsar l'atracció d'activitat econòmica de la ciutat.

III. Valoracions

De caràcter general

- El CESB valora positivament que la renovació de Pacte es faci amb la voluntat de reforçar un instrument estratègic de diàleg i de concertació social i econòmica entre els agents econòmics i socials i l'Ajuntament de Barcelona i el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya en matèria d'activitat econòmica i ocupació a Barcelona.
- En la *Declaració del Consell Econòmic i Social de Barcelona sobre les repercussions socioeconòmiques de la crisi a Barcelona* afirmaven que el canvi del model productiu de la societat industrial al de la societat del coneixement és un repte inajornable que no podem defugir i que afecta a la societat en el seu conjunt, des del teixit produc-

tiu fins al model educatiu o de ciutat. En aquest punt, destacàvem la necessitat de posar en valor el talent de les persones – l'educació i la formació són fonamentals pel desenvolupament d'aquesta competència - per aconseguir dotar al teixit productiu de valors innovadors i obrir-lo a noves activitats.

- Aquest fet conflueix amb el *Dictamen sobre les polítiques actives per l'ocupació 2009 de l'Ajuntament de Barcelona* on el CESB feia esment que el context econòmic i laboral actual afecta el disseny de les polítiques actives i posava de manifest la necessitat de que els serveis públics d'ocupació millorin els instruments d'intermediació i de col·locació.
- El CESB creu necessari complementar els acords adoptats amb indicadors que permetin avaluar de forma objectiva el grau de compliment i l'eficiència de les mesures proposades.

De caràcter específic

Sobre les polítiques actives d'ocupació

1. El CESB valora positivament l'acord quart per a la renovació del Pacte que promou impulsar mecanismes estables entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona per al desplegament de les polítiques actives d'ocupació i de desenvolupament local. Pel CESB la coordinació és bàsica per incrementar l'eficàcia de les mesures de promoció de l'ocupació i el nombre de beneficiaris, i per tant, considerem que aquests mecanismes han de devenir en una estructura estable.
2. L'acord assenyalava també la necessitat que aquest nou marc de relació entre les administracions haurà de permetre assolir uns recursos econòmics estables. El CESB, en el seu *Dictamen sobre les polítiques actives per l'ocupació 2009 de l'Ajuntament de Barcelona*, va coincidir en aquesta necessitat, i va instar a redimensionar els pressupostos i els serveis d'ocupació d'acord amb la situació d'atur

creixent, així com en la necessitat de millorar la coordinació entre administracions i el treball en xarxa amb la participació dels agents econòmics i socials.

3. Tanmateix, aquest acord explicita que el Pacte serà el marc de concertació amb els agents econòmics i socials per a la planificació, seguiment, coordinació i avaluació de les polítiques actives. Aquest marc hauria de tenir en compte les funcions d'altres òrgans de participació com el Consell Econòmic i Social de Barcelona i el Consell de la Formació Professional complementant els aspectes desenvolupats pels esmentats organismes.
  4. Per altra banda, en la *Declaració del Consell Econòmic i Social de Barcelona sobre les repercussions socioeconòmiques de la crisi a Barcelona* fèiem esment a la necessitat de garantir la protecció de les persones aturades i de les seves famílies, sobretot d'aquelles que no reben cap tipus de prestació. El CESB creu que s'ha d'aclarir el redactat de l'acord cinquè de l'addenda del Pacte, relatiu a afavorir i impulsar l'establiment per part de la Generalitat i de l'Ajuntament d'una oferta d'itineraris professionals i/o formació suficient per aquelles persones aturades que hagin esgotat el subsidi d'atur a la ciutat de Barcelona i els correspongui el cobrament d'una prestació econòmica. S'hauria d'aclarir el tipus de prestació a que es refereix, i alhora garantir que aquests itineraris estiguin a l'abast de totes les persones que cerquen feina.
- A l'acord sisè s'aposta per reforçar el paper central del sistema d'orientació i intermediació laboral català mitjançant el portal Feina Activa i, per tant, vincular les eines i plataformes de trobada entre oferta i demanda laboral impulsades per les diferents administracions. L'acord setè insta a desenvolupar un recull únic amb tots els recursos d'orientació professional i recerca de feina, de formació per l'ocupació i la millora professional i de

suport a l'emprenedoria de les diferents entitats existents a la ciutat. Aquesta vinculació contribuiria a facilitar l'accés a la informació als diferents programes als usuari(e)s.

- El CESB considera que posar a l'abast dels demandats d'ocupació un banc de dades que integri els recursos d'orientació, formació i emprenedoria és imprescindible per millorar l'eficàcia de les polítiques actives, així com la gestió telemàtica dels mateixos. Per garantir l'eficàcia d'aquestes mesures s'ha d'agilitzar que el pla d'alfabetització digital previst en l'acord dissetè. El CESB considera que aquest pla d'alfabetització digital hauria de complementar-se amb punts de lliure accés a internet - pels demandants d'ocupació que no disposin d'aquest en el seu domicili - ubicats en equipaments públics, centres de formació i orientació Professional dels agents econòmics i socials i d'altres entitats col·laboradores del SOC.
- Considerem rellevant l'acord vuitè que reforça la mesura del pacte referent a dissenyar un dispositiu d'orientació, formació i inserció professional per a les persones afectades per la reconversió de sectors afectats per la crisi, amb programes específics per a col·lectius amb especials dificultats, com autònoms o persones treballadores de pimes.
- Cal garantir el desenvolupament de l'acord novè que pretén reforçar la mesura que té per objectiu desenvolupar una estratègia per a la inclusió laboral dels col·lectius vulnerables, impulsant una major coordinació de les accions, l'ampliació de la xarxa d'inserció sociolaboral i mesures per a la inserció laboral de les persones aturades de llarga durada i dels col·lectius de més risc d'exclusió social.
- El CESB en el seu *Dictamen sobre les polítiques actives per l'ocupació 2009 de l'Ajuntament de Barcelona*, ja s'havia pronunciat sobre la necessitat de millorar les polítiques actives d'ocupació, do-

nat que són l'eix central en la lluita contra l'atur i de millora de l'ocupabilitat de les persones. No obstant assenyalàvem que aquestes van ser dissenyades per unes taxes de desocupació de fa unes dècades, per això reiterem la necessitat de dimensionar els pressupostos, els serveis i els programes d'ocupació d'acord amb la situació actual.

Sobre la formació i la qualificació professional

1. L'acord desè incideix en la mesura del *Pacte que preveu un pla de xoc per la inclusió sociolaboral del jovent que abandona prematurament la seva formació*, augmentant el nombre d'usuari(e)s d'aquestes polítiques. Pel CESB la qualificació professional de les persones és fonamental per garantir la seva inserció laboral; en aquesta línia considerem que la lluita contra l'abandonament escolar ha de ser una prioritat.
2. Per altra banda, l'acord divuitè, aposta per potenciar la formació professional a la ciutat de Barcelona com a element fonamental per a la millora de l'ocupabilitat impulsant el paper del Consell de la Formació Professional de Barcelona per avançar en una major adequació entre l'oferta de formació professional i les necessitats del mercat de treball. El CESB insta a donar un impuls decidit a la formació professional i la seva coordinació amb la formació ocupacional i contínua, de la mateixa manera insta a integrar els diferents subsistemes de formació, implicant a tots els agents en el disseny, el desenvolupament, el seguiment i l'avaluació de la formació impartida així com la necessitat d'aconseguir la inversió privada en aquest sector.
3. El CESB creu que la formació és el millor instrument per garantir l'ocupabilitat, la igualtat d'oportunitats i, per tant, minimitzar l'impacte de la crisi. És fonamental aconseguir mecanismes estables per al disseny, seguiment i coordinació de les polítiques d'ocupació entre el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i el

món local per fer possibles aquests objectius, per la qual cosa instem a aprofundir aquesta línia de treball.

Sobre l'activitat econòmica i l'emprenedoria

1. Al seu acord d'onzè, l'addenda aposta per convertir Barcelona en capital emprenedora i en un entorn favorable per a la creació d'empreses, impulsant la simplificació administrativa i la reducció de tràmits, així com promovent la col·laboració entre universitats i empreses, el dimensionament empresarial i el suport en l'accés al finançament. En aquest sentit, la *Declaració del CESB sobre les repercussions socioeconòmiques de la crisi a Barcelona* reconeixia que les potencialitats i avantatges competitius que ofereix Barcelona, necessita de l'impuls coordinat de les administracions públiques i el sector privat per posar al dia les infraestructures productives, logístiques i de coneixement. Per altra banda, l'esmentat document també instava a millorar l'eficiència de moltes empreses que presenten una reduïda dimensió en relació amb les que competeixen, per tal d'aconseguir una grandària òptima que les faci competitives.
2. El CESB recolza l'acord tretzè que insta a desenvolupar accions de dinamització i competitivitat per al teixit industrial de la ciutat, analitzant la seva evolució i les tendències de futur en clau de creació d'empreses, dimensionament empresarial, ocupació associada, així com l'optimització dels entorns industrials existents a la ciutat.
3. A la citada Declaració, el CESB apuntava la necessitat de millorar la qualificació de la mà d'obra i estendre la cultura de la innovació com a factors claus per augmentar la productivitat i la competitivitat del teixit productiu.
4. L'acord catorzè aposta per dur a terme un pla d'acció per al foment del desenvolupament econòmic de proximitat a la ciutat de Barcelona, amb accions adreçades particularment a aquells

barris d'especial atenció en termes socioeconòmics, fent èmfasi en el comerç de proximitat, per tal de garantir la cohesió social a barris i districtes. Pel CESB aquesta mesura és fonamental pel reequilibri econòmic i social, ja que el nostre model de ciutat és el d'una ciutat cohesionada, creativa i innovadora que posa en valor la proximitat i alhora és el centre d'una àrea metropolitana.

5. Finalment, l'acord quinze, aposta per la identificació, la retenció i l'atracció de talent creatiu i innovador, ampliant el seu àmbit d'acció cap a l'atracció de l'activitat econòmica, especialment la d'alt valor afegit i inversors internacionals principalment en sectors emergents a la ciutat, aquestes polítiques coincideixen amb les que el CESB ha proposat en els seus darrers documents, ja que el grau de competitivitat, cada cop més, ve determinat per la capacitat d'innovació i aquesta sorgeix del talent i la creativitat de les persones.

Sobre la qualitat de l'ocupació i la cohesió social

1. L'acord vintè, estableix mecanismes per garantir que les empreses que accedeixen a les contractacions públiques municipals compleixen amb les obligacions socials derivades de la normativa vigent contribuint a una millora de l'estabilitat i la qualitat de l'ocupació. El CESB en el seu *Dictamen exploratori sobre les clàusules socials en els plecs de contractació pública* de l'any 2006 es mostrava partidari que l'Ajuntament de Barcelona avancés en la definició i per la seva incidència en la millora de la qualitat d'ocupació.
2. En referència a l'acord dinovè relatiu a realitzar un seguiment adequat de les accions relacionats amb la salut laboral a la ciutat de Barcelona com un element clau per un mercat de treball de qualitat, el Consell Econòmic i Social de Barcelona, recorda que la Unitat de salut de Barcelona, centre col·laborador de l'OMS de salut laboral, desenvolupa diferents programes de prevenció i promoció de salut laboral i recorda el paper del Consell Assessor de Salut Laboral.

3. En la Declaració del CESB sobre les repercussions socioeconòmiques de la crisi a Barcelona, vàrem apostar per les polítiques socials per donar resposta a les necessitats bàsiques de les persones més depenents i vulnerables, per tal d'evitar la fractura social, que comporta la pobresa. Cal tenir en compte els estudis que assenyalen que la cohesió social i la qualitat de vida d'una ciutat són factors claus per atraure persones i activitats innovadores i creatives, ja que són elements decisius sobre l'elecció del lloc on viure i treballar.

Sobre la participació

1. Per altra banda, els acords vint-i-unè i vint-i-dosè de l'addenda del Pacte es centren en la conveniència i oportunitat d'incorporar al Pacte als grups municipals amb representació a l'Ajuntament de Barcelona que s'hi vulguin sumar i en continuar obrint al Pacte a la col·laboració i/o adhesió d'entitats socials i econòmiques de la ciutat. El CESB en la seva *Declaració sobre les repercussions socioeconòmiques de la crisi a Barcelona* advocava per definir les estratègies i mesures de la política de desenvolupament econòmic de la nostra ciutat des de la participació, el consens i la suma d'esforços. En aquest sentit ens sembla clau aconseguir que en el Pacte participin tots els grups municipals de l'Ajuntament de Barcelona.

Consideracions finals

1. El Consell Econòmic i Social de Barcelona valora positivament i recolza, en termes generals, l'addenda del Pacte per a l'Ocupació de Qualitat a Barcelona 2008-2011 que té com a objectiu "promoure un mercat de treball de qualitat, inclusiu,

amb alta productivitat i que generi oportunitats professionals per a tothom, apostant per un creixement econòmic de la ciutat de Barcelona que incorpori més valor afegit i innovació, i que permeti assolir altes quotes de competitivitat, benestar i cohesió social i territorial".

2. Pel seu caràcter estratègic volem reiterar la importància del acord quart per a la renovació del Pacte que promou impulsar mecanismes estables entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona per al desplegament de les polítiques actives d'ocupació i de desenvolupament local. Ja hem insistit en varis documents sobre la importància de la coordinació per incrementar l'eficàcia de les mesures de promoció de l'ocupació i el nombre de beneficiaris.
3. Com hem comentat abans, el CESB es partidari d'aprofundir el diàleg social i institucional per al disseny del model socioeconòmic de Barcelona i considera que el Pacte local per a l'ocupació de qualitat és l'instrument idoni per ajudar a definir les estratègies i mesures de la política de desenvolupament econòmic de la nostra ciutat. El CESB creu que aquesta tasca s'ha de fer des de la participació, el consens i la suma d'esforços pel que és partidari d'incorporar nous actors socials i institucionals en aquest procés.
4. Per últim afegir que el CESB aboga per la necessitat de disposar de mecanismes àgils d'actualització i revisió del Pacte per a l'Ocupació de qualitat a Barcelona 2008-11, per tal que pugui donar resposta i adequar-se a les repercussions de la conjuntura econòmica de la nostra ciutat.